

SUDBINA HRVATSKIH ČASNIKA PREMA DOKUMENTIMA OZN-e

Zahvaljujući novoj knjizi „PARTIZANSKA I KOMUNISTIČKA REPRESIJA I ZLOČINI 1944.-1946. – DOKUMENTI. ZAGREB I SREDIŠNJA HRVATSKA“ dobivamo, na dohvat ruke, zbirku dokumenata, široj javnosti do sada nepoznatih. Dokument 134. je dopis načelniku OZN-e za Hrvatsku¹, koji govori o procjeni broja hrvatskih časnika i njihovoj sudbini.

Prema podacima ovog dopisa, NDH je krajem rata imala „*oko 5-6 hiljada aktivnih i oko 8.000 rezervnih domobranskih te 2.500-3.000 ustaških oficira. Svi su većinom zarobljeni u Sloveniji i ukoliko nisu odmah riješeni, transportirani su u Srijem.*“

Dopis izvješćuje da u Hrvatskoj ima još „*oko 300 domobranskih oficira po logorima na prolasku za Srijem i isto toliko pod istragom. Ustaških oficira najviše 50*“.

Vlastima nove države se u Zagrebu u svibnju prijavilo 1.607 aktivnih domobranskih časnika i 1.275 rezervnih. Dopis načelniku OZN-e navodi da je polovica već riješena, dosta poslano u logore.

Dokument 148., je izvješće² od 12. srpnja 1945. upućeno Aleksandru Rankoviću, načelniku OZN-e Ministarstva obrane DF Jugoslavije. Ovo izvješće sadrži podatke o ratnim zarobljenicima na području Jugoslavije po narodnostima, po mjestima logora/rada i po činovima, te o nekim nedostacima.

U logorima: Apatin, Vršac, Senta, Zemun, Novi Sad, Ruma, Pančevo, Petrovgrad nalazi se **74 ustaška časnika**, 1 dočasnik, 15955 redova, svega 16030 **ustaša**.

U logorima: Maribor, Vršac, Ruma, Vukovar, Pančevo, Bačka Palanka, Beograd, Bosanski Petrovac i Prijedor nalazi se **1738 domobranska časnika**, 8 dočasnika, 1699 redova, svega 3490 **domobrana**.

U Vršcu je postojao poseban logor za časnike. U njem se prema ovom izvješću nalazilo 68 ustaških časnika i 1734 domobranska časnika. „*U tom logoru je smeštaj vrlo gust a vode nema: zbog toga su se pojavile razne zarazne bolesti.*“

Dakle, spomenuti dopis načelniku OZN-e za Hrvatsku tvrdi da je većina časnika hrvatske vojske Nezavisne Države Hrvatske u Sloveniji dospjela u zarobljeništvo, podrazumijeva se, u jugoslavensko zarobljeništvo.

Od 2.500-3.000 hrvatskih ustaških časnika u jugoslavenskim logorima je 12. srpnja 1945. ostalo 74 časnika.

Od 5-6 tisuća aktivnih i oko 8.000 rezervnih domobranskih časnika u logorima je 12. srpnja 1945. ostalo 1738 časnika. Poseban logor za časnike podrazumijevao je i poseban status i odnos prema njima. Kao časnici neprijateljske vojske bili su moguća politička i vojna prijetnja komunističko-jugoslavenskom režimu. Jugoslavenski komunističko-revolucionarni teror je moguću opasnost nastojao svesti na minimum.

---

1. „PARTIZANSKA I KOMUNISTIČKA REPRESIJA I ZLOČINI U HRVATSKOJ 1944.-1956. - DOKUMENTI. ZAGREB I SREDIŠNJA HRVATSKA“, Hrvatski institut za povijest – Podružnica za Povijest Slavonije, Baranje i Srijema, Slavonski Brod, Hrvatski institut za povijest, Zagreb, 2008., dokument 134., str. 481.-482.

2. isto, dokument 148., str. 517. – 524.